

IN ACEST NUMĂR :

VIATA CURENTĂ : Primele lecții de aritmetică cu școlarii de 6 ani ; Timpul lecției ; Laborator de examinare și instruire.

OPINII : Interferența ramurilor științei ; Pe marginea examenelor de definitivat.

MERIDIANE : Dialog internațional pe tema educației părinților.

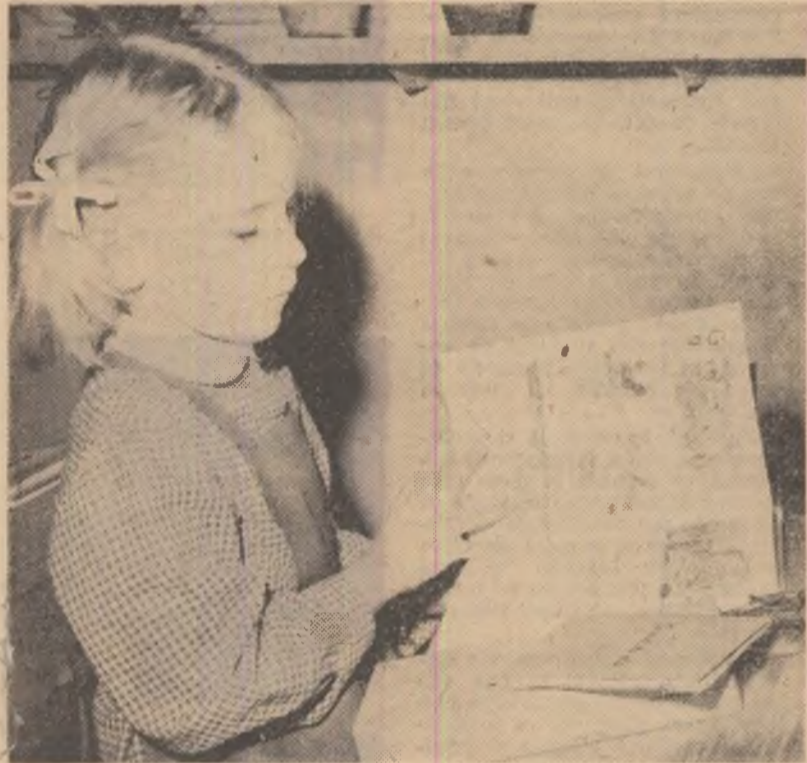
GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 961

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 20 septembrie 1968

4 pag. 25 bani

De la cet de 6...

la cei de 18 ani

O comună cu patru muzee

Așezată într-o zonă de mari bogății și frumuseți naturale, de interesate și îndelungate interferențe pe planul obiceiurilor și portului, comuna Curtea din județul Timiș își manifestă o prezență tot mai vie și pe coordonatele culturale.

După cum se știe, în ultimii ani, numeroase au fost comunele și satele unde, mai întotdeauna prin osîrda învățătorilor și profesorilor, au fost create muzee de mare valoare pentru cunoașterea vieții pe meleagurile respective. Nu cunoaștem însă până în prezent nici o comună care să dispună, așa cum stau lucrurile la Curtea, de patru muzee.

Mai întâi au fost create cu ani în urmă, în satul de centru al comunei, un muzeu etnografic și un muzeu de științe naturale și îndelungate interferențe agricole. Recent, fiind exemplul colegilor lor mai vîrstnici, doi tineri învățători — Mircea Tîncu și Grigorie Pantea — au reușit, prin strădanii entuziaște, susținute cu căldură de săteni, să creeze în satul Cosava încă un muzeu de științe naturale și îndelungate interferențe agricole și un muzeu etnografic. Piese de o deosebită valoare și varietate etnografică, colecționate cu multă pricepere și orînduite într-o grupare științifică, prezintă principalele sărituri specifice ale portului și obiceiurilor bănățene. În sălile orînduite asemenea încăperii unei locuințe bănățene sînt prezentate piese de mobilier, lăzi de zestre rămase din bătrîni, obiecte ceramice etc.

În fiecare sîmbătă de sîmbătă, muzeele din Curtea, care devin tot mai cunoscute în întreg Banatul, sînt vizitate din împrejurimi sau din colțuri mai îndepărtate ale țării. Oaspeții, primii cu bucurie de către toți locuitorii comunei, sînt conduși și capătă explicații chiar de la entuziaștele cadre didactice care au creat și au organizat aceste muzee — preioase lăcașuri ale educației patriotice.

ION ENĂȘESCU
profesor emerit

Patriei, munca și elanul tineresc

Patria. Mai mult decît un cuvînt, mai mult decît o idee, mai mult decît ființa noastră, mai mult decît cele mai frumoase dintre gândurile și simțirile noastre. O noțiune cu dimensiuni de forță miraculoasă, care înobilează oameni și acceastă muncă, entuziasmi și gesturi, o noțiune a cărei energie declanșează minunate fapte de eroism.

În lumina ei, cele mai obișnuite gesturi capătă o aureolă de înaltă noblete. Munca patriotică în care s-au angajat, în zilele acestei toamne de aur, romantismul, însușirea și entuziasmul a mii și mii de tineri, elevi din toate liceele țării, este luminată tocmai de o astfel de aureolă. Activități dintre cele mai simple și mai obișnuite capătă sensul major al dăruirii pentru înflorirea și prosperitatea patriei.

Am călătorit de curînd prin întinsul Bărăgașului fatmos și bogatul grînar al țării, și am întîlnit în marile lui întreprinderi agricole mii și mii de elevi ajutîndu-i pe săteni în campania de recoltare. Zilnic, aproape 500 de elevi de la Liceul nr. 2 din Căllărași pornesc dimineață spre ogoarele întreprinderii agricole de profesorii lor, au imbogătit-o cu inițiativă și acțiuni tineresti. Conducerea întreprinderii le-a pus la dispoziție dormitoare curate, o sală de cantină deservită de echipe de elevi (de notat că meniul substanțial este alcătuit după preferințele formulate de elevi), o sală de club cu bibliotecă, televizor, aparat de radio, jocuri de șah, mingi de volei, fotbal etc. După o zi de muncă spornică, tinerii se destind aici participînd la o întreagă diversitate de activități recreative.

„Întrebați pe oricine — elevii. Ar fi interesant ne spunea profesoara

Georgeta Păun, de la Liceul din Slobozia — totuși vor spune același lucru: că elevii noștri muncesc cu foarte multă sîrîcîntă și că dau rezultate care întrec cu mult așteptările. Ei sînt fericiți că se pot face într-adevăr utili și că sînt apreciați. Aș dori foarte mult să-i citați pe elevii Ion Iordache și Stelian Popa, din clasa a XI-a. O merită pe deplin”.

La I.A.S. Amara și I.A.S. Bora pot fi întîlniți, lucrînd pe ogoare, și elevii liceului din Căllărași. Aceiași pasionați, aceiași randamente în muncă pe care îi generează tineretea, entuziasmul, conștiința semnificației patriotice a acestor activități. Aceiași cuvînte de laudă. Am și bucuroși să aflăm însă că la curțile de laudă conducătorii ultimelor două întreprinderi asociate o mai sporită grijă și pentru condițiile în care muncesc tinerii. Sîntem convinși că dacă, după frumoasa pildă pe care o dă I.A.S. Andrășești, s-ar manifesta și la I.A.S. Bora și I.A.S. Amara mai multă exigență față de condițiile în care lucrează și dorm elevii, față de calitatea meniurilor, față de igiena meselor, față de aprovizionarea cu apă la locurile de muncă sau față de mijloacele de transport la aceste locuri și înapoi, randamentul ar fi și mai sporit. Și apoi, entuziasmul tinerilor merită toată sollicitudinea.

Imaginonanta compor-tare a elevilor în această vastă acțiune constituie o strălucită carte de vizită pentru liceele lor, pentru profesorii care au cultivat în sufletele tinerilor înalte simțăminte ale dragostei de patrie.

O. BUZESCU

Jurnal din prima săptămîină de școală

Cu sentimentul unei adinci răspunderi

Mereu același și totodată mereu noul, ritualul primelor zile de școală are, dincolo de semnificația lui festivă, implicații direct legate de munca uneori grea, dar totdeauna pasionantă pe care elevii și profesorii trebuie s-o ducă împreună timp de un an. De cele mai multe ori se pot întrezări încă din aceste zile nu numai nivelul la care se va desfășura această muncă, ci și direcțiile, coordonatele sale, factura proprie, specifică pe care o va îmbrăca ea în fiecare școală în parte.

Faptul acesta a fost confirmat de cele constatate de noi în școli chiar din primele ore ale zilei de 16 septembrie. Dincolo de aspectele organizatorice care au vădit, în cele mai multe cazuri, o îndelungată și minuțioasă pregătire pentru ca munca școlară să dispună de toate condițiile unei bune desfășurări, înția zi a calendarului școlar a reliefat un element de importanță majoră pentru munca ulterioară — și anume încrederea în viitorul luminos pe care prin pregătirea școlară îl asigură partidul și statul tineretului și prin el țării întregi. Pe fețele tuturor, în această zi a reinflinirii cu școala se ogîndea o însuflețire de zile mari, mîndria că sînt martori și participanți la făurirea operei de înalt patriotizm a edificării socialiste pe care o desăvîrșește poporul nostru, condus de partidul comunist. Mai mult ca orînd în trecut am rămas cu impresia că elevii care au luat loc pe băncile școlilor în dimineața primei zile sînt conștienți de importanța muncii lor în confruntarea care-i așteaptă cu viitorul și sînt hotărîți să participe cu însuflețirea caracteristică tineretului la propria lor pregătire pentru viață, pentru muncă.

Învățătorii și profesorii cu care am stat de vorbă în primele zile ale anului școlar sînt preocupați de modalitățile prin care vor trebui să dea viață Directivei partidului cu privire la dezvoltarea învățămîntului. La Liceul „Spiru Haret” din Capitală unde, după distribuția manualelor școlare, orele de curs au început din prima zi cu rigurozitate, se vedește în rîndurile profesorilor o adevărată efervescență, pe fondul unei atmosfere de încredere și optimism.

„Ne-am propus ca în acest an să accentuăm caracterul independent al muncii elevilor noștri printr-o mai mare angajare a activității în cercuri — ne-a spus prof. Aureliu Teodorescu, directoarea liceului. Dorim, totodată, să dăm activității în cercuri un caracter mai original, mai variat și să realizăm o mai strînsă colaborare între ele. De exemplu, elevii din cercurile de chimie, fizică, foto, muzică, literatură vor colabora pentru realizarea unor filme. Intenționăm să extindem astfel de forme pentru a răs-

punde cerințelor privitoare la realizarea unui învățămînt mai legat de viață, mai eficient”.

În cadrul unor preocupări similare, la Liceul nr. 27 din București — ne-a spus tov. Ana Cosmiță, directoarea școlii — s-a proiectat pentru acest an o largă acțiune de valorificare, în contextul muncii școlare, a înclinațiilor fiecărui elev. În acest scop, profesorii școlii își vor conjuga eforturile de predare cu o muncă de continue investigații psiho-pedagogice, ale cărei concluzii se vor răsfrînge în lecții și în celelalte activități curente. Pentru a da elevilor posibilități variate de exprimare a înclinațiilor în școală va continua, trimestrial, editarea revistei „Mănușcrise”, al cărei prim număr a apărut la sfîrșitul anului școlar trecut și se vor organiza sesiuni la care elevii vor putea comunica rezultatele activității lor în cercuri”.

O atmosferă asemănătoare creată de simțămîntul puternic al responsabilității colective față de pregătirea elevilor la nivelul cerințelor contemporaneității, de dorința de a extinde, pe baze științifice, utilizarea mijloacelor moderne de predare am întîlnit și la Școala generală nr. 89 din Capitală.

Preocupări intense manifestă cadrele didactice pentru traducerea în viață a sarcinilor puse de partid cu privire la sporirea eficienței învățămîntului. Profesorii Liceului „Ion Negulescu”, de pildă, au hotărît să declare acest an școlar „anul pentru ridicarea nivelului calitativ al întregii activități a școlii”. Pentru preocupările și atmosfera de muncă cu care profesorii din această școală își inaugurează activitatea credem că nu este lipsit de interes să notăm faptul că predarea tuturor disciplinelor se va realiza în cabinete și laboratoare școlare. În acest scop s-a înființat în plus față de laboratoarele existente un laborator al diriginților, un al doilea laborator fonetic, cu 40 de cabine, o sală pentru predarea muzicii.

O atenție deosebită se dă în această școală lecțiilor introductive, de care depinde în mare măsură interesul elevilor față de disciplina respectivă.

Neclarități la „emisie” sau la „recepție” ?

Anul școlar pe care îl începem acum aduce un element cu desăvîrșire nou în istoria învățămîntului nostru: înființarea claselor I cu copiii de 6 ani.

Școala generală nr. 1 din Căllărași este una dintre unitățile școlare din cuprinsul județului Ialomița în cadrul căreia a fost formată o clasă specială cu elevi de 6 ani. Am desprins, din discuțiile purtate cu prof. Petre Cristea, directorul școlii, și cu câțiva dintre învățătorii care predau la clasele I dorința tuturor ca primul an de

școală al celor mai mici elevi să se încheie cu deplin succes. Din păcate, însă, ei nu știu prea bine cum să lucreze pentru a ajunge la rezultatul dorit. Iată o discuție, credem, edificatoare :

— Parcurgeți programa în alt ritm la cei de 6 ani, folosiți procedee diferențiate ?

— Am început lucrul la fel ca la clasele I obișnuite. Avînd aceeași programă mergem și în același ritm. Nici materialul didactic nu este diferit. De altfel, și în discuția asupra acestei teme din cadrul consfățuirii cadrelor didactice o serie de întrebări au rămas fără răspuns, deși participau și cele două învățătoare care veneau de la instituția specială din București.

Ne continuăm investigațiile și la inspectoratul școlar județean. Primim același răspuns: nu se face nici o diferențiere între clasele cu elevi de 6 ani și cele cu elevi de 7 ani. Este evident, totuși, că actuala alcătuire a programei este determinată tocmai de grija pentru parcurgerea în ritm diferit a lecțiilor, pentru asigurarea unui număr sporit de ore introductive la aritmetică în clasele cu elevi de 6 ani etc.

Faptul că asemenea diferențieri de mare importanță psiho-pedagogică nu se realizează practic arată că undeva la „emisie” sau la „recepție” indicațiile date nu au fost suficiente de clare. Credem de aceea că se impune cu necesitate elaborarea și publicarea, în cel mai scurt timp, a unor indicații metodico-pedagogice cu privire la activitatea claselor omogene cu școlarii de 6 ani, ca și a claselor, mai numeroase, care numără în componența lor atît școlarii de 7 ani cît și școlarii de 6 ani. Gazeta noastră se angajează să pună coloanele sale la dispoziția specialiștilor care vor elabora aceste materiale de esențială și urgentă necesitate.

H. MIRCEA și C. RĂDOI

(Continuare în pag. a 3-a)

O problemă veche: încadrările

Am purtat în aceste zile, cele dintîi ale anului școlar, multe discuții cu cadrele didactice — factorul hotărîtor de care depinde succesul muncii instructiv-educative. Cum s-a realizat în acest an încadrarea învățătorilor și profesorilor, ce condiții de perfecționare li s-a asigurat — iată probleme care au o pondere deosebită în bunul mers al muncii școlare.

În școlile din Capitală cuprinse în ancheta noastră învățătorii și profesorii, în marea lor majoritate, au știut din timp la ce clase urmau să-și desfășoare activitatea. Este, desigur, un progres față de anii anteriori. Cu toate acestea, s-au întîmpinat greutăți în conceperea muncii, în planificarea ei, datorită întîrzierii cu care s-a publicat structura anului școlar.

Entuziasm și conștiință în munca patriotică

Primele lectii de aritmetica cu scolarii de 6 ani

Printre cele mai importante probleme psihologice-pedagogice pe care le pune coborarea vârstei de școlarizare pentru admiterea în clasa întâi se numără fără îndoială modalitățile de predare a primelor noțiuni matematice. La 6 ani copilul se găsește, după expresia lui Piaget, în perioada „înziririi intuitive”, încă neechilibrată, în raport cu această fază incipientă de abstractizare în care se află gîndirea sa, memoria școlarii mic din clasa I este mai dezvoltată. De aceea este predominantă acum tendința de acumulare de date și experiențe, tendința care dirijată corespunzător va constitui baza dezvoltării și manifestării psihice ulterioare a școlarii. Atenția voluntară este încă redusă dar există toate condițiile dezvoltării rapide a acesteia în cadrul unui proces de învățare rațional organizat. De asemenea, deși capacitatea de verbalizare a unor acțiuni e redusă, copilul normal înțelege o serie de fenomene sau mișcări cu relativă ușurință unele procedee de calcul.

Numerose și interesante sînt, în ultima vreme, cercetările de psihologie și psihologie pedagogică (Piaget, Szemianski, Lenșina — peste hotare, iar în țara noastră Fischbein) cu privire la reprezentările numerice la preșcolarii și la copiii de vîrstă școlară mică.

Printre altele, Piaget a demonstrat că solicitată să stabilească egalitatea a două șiruri de 5-6 ani există între lungimea șirurilor și numărul unităților care le compun.

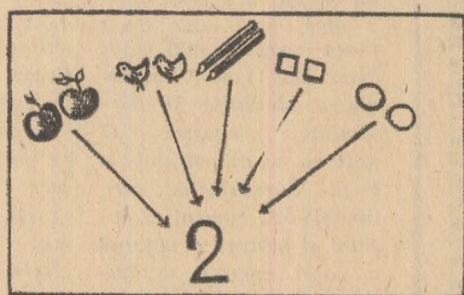
Unele cercetări efectuate de noi cu 90 de copii împărțiți în două grupe de 5 și respectiv 6 ani, în legătură cu reprezentările numerice ne-au condus la câteva concluzii cu implicații pentru procesul de învățare în școală. Am constatat astfel că un număr important dintre copiii de 5 ani nu sincronizează numărarea verbală cu manipularea obiectelor dintr-o mulțime. Pronunțarea denumirii numerelor apare la ei, într-o mare măsură, drept act mecanic, fără a avea un sens aritmetic. La vîrsta de șase ani însă, majoritatea copiilor sincronizează actul verbal al numărării cu desprinderea dintr-o mulțime a cite unui element. Astfel, fiecare element al mulțimii este considerat ca „ceva aparte” care se leagă cu următorul, iar seria rostită a numerelor devine serie de referință.

Tot la șase ani crește numărul copiilor care dintr-o mulțime de jucării geometrice diferite ca volum, formă și culoare, clasifică, prin numărare, obiectele mulțimii după un anumit criteriu: fie după culoare, fie după formă sau volum. Atrăși de culorile vii ale unor jucării, majoritatea copiilor preferă selecția după culoare înaintea selecției după formă.

Noțiunile „mai mic”, „mai mare” au încă la șase ani o semnificație intuitivă. Puși în fața a două mulțimi de cite patru cuburi și chiar de cite două cuburi, copiii susțin că mulțimea cuprinzînd cuburile mai mari ca volum este mai mare; puțini sînt copiii care observă echivalența din punct de vedere al numărului de elemente. Referința exclusiv la volum a noțiunilor „mai mic”, „mai mare” mai poate dăinui mult timp dacă învățătorul nu-i va învăța pe copii să compare mulțimile după anumite criterii: culoare, formă, volum, număr de elemente.

Cunoașterea reprezentărilor numerice cu care vin copiii la școală conferă posibilitatea organizării metodice a primelor lecții de aritmetică, care constituie garanția însușirii științifice a conceptului de număr și a operațiilor cu numere din lecțiile următoare.

În forma actuală de predare considerăm, mai ales cînd avem de a face cu copiii de 6 ani, că se trece prea repede la numărarea de la 1-10 fără o perioadă suficientă de pregătire, în care reprezentările empirice ale copiilor să fie transformate în reprezentări științifice. Seria de lecții pregătitoare în vederea însușirii conceptului de număr a început de ani școlari, efectuate cu prilejul unui experiment în anul încheiat la Școala nr. 22 din Craiova (învățător Const. Mîroș, Const. și Maria Grîngoiu) s-au dovedit deosebit de utile. Ele au permis cercetarea reprezentărilor numerice cu care vin copiii în clasa I, realizarea unor observări și comparări a obiectelor după culoare și formă, după formă și greutate, după lungime și greutate, introducerea noțiunii de „mulțime de obiecte” (grămadă), compararea mulțimilor de obiecte după criteriul „mult”, „puțin”, „mai mult” etc. În sfîrșit, s-au putut efectua exerciții de corespondență biunivocă, prin alăturarea elementelor unei mulțimi cu elementele altei mulțimi, pentru a se observa dacă mulțimile sînt echivalente — adică au același număr de elemente — sau dacă una este mai mare decît cealaltă. Comparînd în acest fel mulțimile de obiecte elevii pot observa că echivalența numerică nu este tot una cu echivalența volumului și că echivalența se păstrează dacă adăugăm sau luăm același număr de elemente din fiecare mulțime. Asemenea concluzii sînt foarte importante întrucît atunci cînd se vor preda numerele ele vor apare în mintea copiilor ca un simbol, ca un „nume” dat mulțimilor cu același număr de elemente, indiferent de natura lor și care se exprimă în desen în felul următor:

Asemenea lecții pregătitoare pot fi compuse din două părți distincte. În prima parte elevii manipulează mulțimi de obiecte, iar prin discuții se introduc primele noțiuni din alfabetul matematicii. Partea a doua a lecției va fi folosită pentru scrierea elementelor grafice ale cifrelor și desenarea mulțimilor de obiecte, consolidînd noțiunile introduse în prima parte a lecției.

Chezășia reușitei este păstrarea unui echilibru în discuții și activitate, organizarea în forme cât mai atractive a lecțiilor introductive la școlarii clasei I, astfel încît aceste lecții să-i conducă la primele concluzii personale în sfera mulțimilor și mărimilor aritmetice și să acționeze ca un catalizator în însușirea științifică a alfabetului matematicii.

Lector D. STOICA
Craiova

Timpul lecției

Este un adevăr incontestabil că volumul de informații prevăzut de programele școlare pentru fiecare lecție a crescut substanțial în ultima perioadă. Acest fenomen este normal și explicabil în condițiile progreselor uimitoare ale științei contemporane și, cu toate că ridică probleme dificile în procesul de învățămînt, trebuie totuși considerat ca o consecință firească a evoluției ascendente a lumii, evoluție de care școala nu poate să nu țină seama. Dar, în timp ce acest volum are tendința permanentă și rapidă de îmbogățire, timpul în care se desfășoară lecția rămîne la aceeași limită. Ce cale trebuie urmată în această situație? Cred că este util să discutăm acum, la începutul de ani școlari, despre eficiența cu care sînt folosite cele 50 de minute ale orei de curs.

Urmărind lecțiile unui mare număr de cadre didactice, mi-am dat seama că există o mulțime de lucruri care smulg din timpul

lecției momente prețioase. Se observă, de pildă, că molima birocratismului și a scriptologiei a pătruns și în ora didactică, făcînd uneori ravagii. Această molimă este întretinută atît de obligația de a face diferite însemnări și completări în documentele oficiale ale clasei (cataloage, carnetele de elev, jurnale de clasă), cit și de fantezia unor diriginți și directori, concretizată în întocmirea unor așa-zise „caiete de disciplină”, „de întrecere” etc. bogate în rubrici și obiective. Am întîlnit de pildă, profesori obligați să pună note la disciplină după fiecare lecție nu numai clasei întregi, ci fiecărui rînd de elevi. Ce s-ar întîmpla dacă fantezia unor directori ar ajunge și mai departe și i-ar obliga pe profesori să pună „note la întrecere”, după fiecare oră, fiecărui elev?

În unele se dovedesc chiar și jurnalele de clasă, unde profesorul este obligat să scrie încă o dată titlul lecției (pe care l-a mai scris în planificarea, în planul de lecție, în registrul de prezență și pe tablă), tema pentru acasă, timpul necesar efectuării acesteia și diferite observații.

Acesta fiind conținutul laturii scriptologice a lecției, ne întrebăm dacă este justificată pierderea de timp cu atîtea completări, însemnări și notări care consumă 5-10 minute (deci, între 1/10 și 1/5 din lecție). Dar, pentru a nu crea dubii, să derulăm filmul unei lecții.

O clasă cu 30-35 de elevi, din care lipsesc 2-3. Se pun absențele. Sînt ascultați 4 elevi. Se pun notele în catalog, apoi în carnetul de elev, completîndu-se tot felul de rubrici. Se completează jurnalul clasei (alte rubrici). Spre sfîrșitul orei, profesorul caută să epuizeze cit mai repede lecția pentru a-i rămîne timp pentru „notarea la disciplină” și pentru completarea „caietului de întrecere”. Repetînd oră de oră această situație, profesorul ajunge să fie stăpînit de elementele auxiliare ale lecției și să neglijeze involuntar pe cele fundamentale. Personal, cînd fac o lecție cu întregul său cortegiu de birocratism, mă simt hărțuit tot timpul, constrîns pînă la enervare și dîșman al propriului meu scop.

Nu trebuie neglijat nici aspectul economic al acestui fenomen. Numai jurnalele de clasă, care nu numai că sînt inutile, dar, cum am văzut, constituie impediment în munca instructiv-educativă, costă anual sute și sute de mii de lei, fond care ar putea fi alocat cu un real folos pentru dotarea bibliotecilor și a laboratoarelor școlare. Iată, deci, că răul nu numai că ne împiedică, dar ne costă și bani.

Consider că singurul document pe care ar trebui să-l completeze profesorul în timpul orei este catalogul și că este necesar să se interzică introducerea altor „documente” din „inițiativa” unor zelosi ai birocratismului.

Pe lîngă latura scriptologică, își mai face loc în cadrul lecției o altă categorie de „timpuri morți”, în care elevilor nu li sere nimic decît să stea liniștiți în bănci, „cu minile la spate”. Acest aspect se întîlnește (îndeosebi la clasele mici și la obiectele la care se dau teme scrise), în două momente: la pregătirea clasei pentru lecție și la controlul cantitativ al temelor.

Unii consideră chiar normal să afecteze 3-5 minute pregătirii pentru lecție (diferite observații, îndrumări, scoaterea pe bănci a manualelor, rechizitelor etc.) și de aceea includ această „treaptă” în planul de lecție, cîntînd parcă înadins s-o realizeze într-un ritm lent. Ea a intrat atît de mult în tradiție, încît pentru unii pare anormal să începă lecția din primul minut. Chiar unele materiale de îndrumare pedagogică indică respectarea momentului respectiv, după părerea noastră nejustificată, întrucît acesta constituie o condiție a realizării lecției, nu o parte componentă a ei. Cerințele acestei etape sînt forme elementare ale începerii oricărei activități ordonate.

Controlul cantitativ al temelor răpește și el 2-6 minute din lecție fără a viza vreun aspect de conținut. Elevii sînt, în timpul lui, într-o stare de completă inactivitate („stau cu minile la spate”), și de aici se naște paradoxul că „activitatea” începe cu un moment pasiv. Fără să înălțăm totalmente această etapă, îndeosebi la clasele mai mici, considerăm potrivită îmbinarea controlului cantitativ cu cel calitativ, accentul punîndu-se pe acesta din urmă.

Dacă aspectele prezentate mai sus sînt mai ușor de înțeles, rămînd altele care vizează nu numai pregătirea și calitățile profesionale ale învățătorului sau profesorului, ci și învătătura acestuia despre organizarea și desfășurarea muncii didactice. Un prim aspect din această categorie, care răpește timpul în mod nejustificat, este neorganizarea etapelor lecției și, respectiv, neluarea în calcul a acestora. În loc să se realizeze o legătură logică, determinată de evoluția firească a desfășurării lecției, momentele acesteia sînt izolate prin „timp neproductiv”.

Există, de asemenea, aspecte de aparență activate caracterizate printr-o „activitate” fără nici o legătură cu scopul propus. Printre aceste momente semnalmă: digresiunile — caracteristice profesorului care n-a conceput lecția în toată complexitatea ei înainte de a intra în clasă și o concepce predînd, dîndu-i astfel un aspect de improvizație, de eclecticism informațional — sau ezităriile — înîntîlnite la profesorul care nu aprofundează lecția și se trezește abia în fața clasei că nu poate realiza acele legături dintre elementele sale esențiale care să-i asigure unitate și armonie. Ezităriile, ca și digresiunile, duc la transformarea unui conglomeraț de cunoștințe, învîntat astfel procesul de asimilare a acestora. Consumă timp repetiția inutilă, justificată de unii din dorința de a clarifica cu lux de amănunte cele predate. Or, repetîndu-se la întîmplare unele elemente ale lecției, altele rămîn doar enunțate, nu explicate. De aceea e necesar ca profesorul să știe cu precizie ce să repete (evitînd reluarea amănunțelor nesemnificative) și cum să repete.

Trecerea de la lecția veche la cea nouă, un moment important în sudarea și încheierea într-un sistem a cunoștințelor, devine nu rareori o activitate formală, îndeosebi la clasele mici, din cauza lipsei de selecționare a materialului vechi. Unele cadre didactice încercă acest moment, vînd parcă să reactiveze toate cunoștințele anterioare ale elevilor, transformînd această etapă într-o adevărată lecție de fixare sau recapitulare. Uneori se încearcă o legătură forțată, alături se merge pe un drum plin de sinuozități.

Momentele de „moralizare”, pe care, cu toată insistența, nu le putem scoate din lecție trebuie, dacă nu evitate, cel puțin diminuate ca durată. Profesorul poate interveni într-o situație printr-un gest, printr-un cuvînt, printr-o tonalitate adecvată, pîste desigur de remarcă că de fapt aceste momente de „moralizare” se întîlneș rare la lecțiile foarte bine realizate.

Am prezentat aceste aspecte numai din punctul de vedere al consumului inutil de timp. Consecințele lor au însă implicații mult mai adînci în procesul de însușire a cunoștințelor.

Prof. GH. DASCALU
Inspector școlar județean
Tulcea

Laborator de examinare și instruire frontală și individuală

Una dintre preocupările principale ale școlii noastre — Liceul nr. 2 din Tîrnăveni — în sfera modernizării învățămîntului, preocupare concretizată într-o realizare care și-a trecut cu succes probele experimentale, se referă la aplicarea cit mai eficientă și mai obiectivă a principiilor didactice. În acest scop, un colectiv de cadre didactice, membri ai comisiei metodice de matematică-fizică, ajutat de cîțiva specialiști în domeniul tehnicii, a proiectat și realizat un laborator de examinare a elevilor, a volumului și profunzimii cunoștințelor însușite de ei. La lucrările de realizare a laboratorului, care s-au efectuat în atelierul școlii, au fost antrenati și unii elevi din clasele X-XI, pasionați pentru tehnică.

Laboratorul de examinare a fost conceput ca o instalație simplă — necostisitoare și puțin fi realizată pe plan local — corespunzătoare scopului propus și avînd un grad ridicat de siguranță în funcționare. Pieseile mai importante din care este compus laboratorul sînt pupitrul de comandă și verificarea, pupitrele de lucru ale elevilor și rețeaua electrică.

Pupitrul de comandă și verificarea cuprinde o instalație de comandă cu aparate și piese care servesc la asigurarea legăturii automate sau neautomate — dintre profesor și o clasă de circa 40 de elevi. Tot aici se află tabloul indicînd rezultatul global al verificării elevilor (fotografia 1).

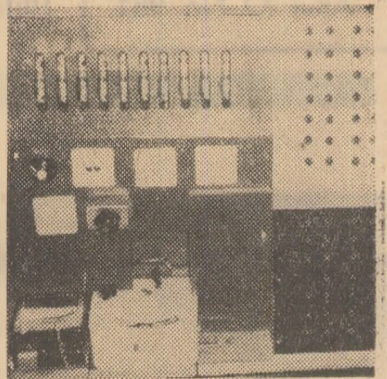
La fiecare dintre pupitrele elevilor (fotografia 2) se află cite un tablou pentru semnarea răspunsurilor, piese pentru închiderea circuitului electric și beculuț prin care elevului îi este indicată aprecierea profesorului asupra răspunsului dat. Legătura bilaterală dintre pupitrul de comandă și pupitrele elevilor se asigură printr-o rețea electrică în care circuitul curent continuu de 12 volți.

Permițînd aplicarea metodelor de verificare specifice învățămîntului programat, laboratorul dă totodată posibilitatea desfășurării lecțiilor obișnuite.

În cadrul lui există un aparat de proiecție cinematografică și un aparat pentru proiectarea diafilmelor la lumina zilei, care funcționează automat și se poate comanda de la distanță, precum și alte aparate audio-vizuale — picup, radio, magnetofon, televizor.

În lecțiile la care verificarea se face prin întrebări cu profil programat, la care elevii răspund prin indicarea cifrelor corespunzătoare diferitelor răspunsuri posibile, profesorul poate urmări nivelul de pregătire al unei clase întregi. Paralel cu această verificare frontală el poate urmări în mod special răspunsurile elevilor cărora intenționează să le dea note. După expirarea timpului de gîndire și răspuns, pe parcursul căruia se poate cunoaște nivelul de pregătire al clasei, toți elevii primesc, prin aparat, aprecierea profesorului asupra calității răspunsurilor date. Astfel, la terminarea verificării, fiecare elev cunoaște valoarea răspunsului său. Avînd totodată, prin pupitrul de verificare și comandă, o privire de ansamblu asupra răspunsurilor date de toți elevii la fiecare întrebare, profesorul sau învățătorul își poate da seama de gre-

șilele cele mai frecvente și poate lua măsurile cele mai eficiente pentru corectarea operativă a acestora. În cadrul lecției desfășurate după metoda obișnuită in-

Pupitrul de comandă al laboratorului.

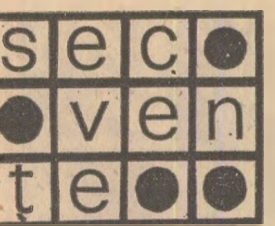
Cîteva din pupitrele elevilor.

ștația este utilizată atît cu prilejul verificărilor frontale și individuale cit și la fixarea cunoștințelor.

Ideea pedagogică ce a stat la baza creării laboratorului de examinare și instruire frontală și individuală a fost aceea că pe această cale se va putea contribui la pregătirea consecventă și sistematică a elevilor, la descoperirea și eliminarea golurilor din cunoștințele acestora, la prevenirea inhibării unora dintre elevi atunci cînd se simt în mod special vizati de o examinare în vederea notării. În același timp, existența laboratorului îi îndeamnă pe învățătorii și profesorii școlii să studieze eficiența diferitelor metode și procedee utilizate în verificarea și predarea cunoștințelor.

Sintem încă la început, astfel că este prematur să avansăm aprecieri asupra valorii instalației pe planul îmbunătățirii procesului didactic. Colectivul pedagogic din școala noastră va folosi în continuare laboratorul, pentru ca, pe baza analizei unui număr mai mare de lecții desfășurate cu ajutorul acestuia, să putem determina procedeele care asigură randamentul lui optim și rezultatele sale în ridicarea continuă a nivelului procesului instructiv-educativ.

Prof. ANDREI SZAKACS
Tîrnăveni

Conferințele unui oaspete din Franța

La invitația Societății de Științe Istoric din Republica Socialistă România, se află în țara noastră domnul Jean Marczewski, profesor la Facultatea de Drept și Științe Economice din Paris.

În cadrul vizitei pe care o întreprinde la noi, domnia sa a conferențiat miercuri seara la Casa Universitarilor, despre „Aplicarea metodelor cantitative în cercetarea istorică” iar joi seara la Muzeul de Istorie al Municipiului București despre „Noțiunea veniturii naționale și aplicațiile sale”.

Conferințele prezidate de acad. Petre Constantinescu

Iași, președintele societății, au fost audiate cu interes de cadre didactice, cercetători, numeros public.

A fost de față prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului. Domnul Marczewski, va ține în cursul zilei de vineri dimineața, un seminar la Institutul de cercetări economice al Academiei.

În preajma unui semicentenar

Hușul, orașelul moldovenesc pe care unii îl știu doar după etichetele faimosului său vin tîmboș sau din versurile lui Barbu Nemțeanu, cel care se îndulcase din pricina „tre-nieșului de Crasna-Huși”, sărbătorește acum emoțiile unei sărbătoriri ale cărei ecouri au trecut mult dincolo de lanțul de podgorii ce-l înconjoară și au ajuns departe, prin toate țările. Hușul își sărbătorește, în 19-20 octombrie, 50 de ani de activitate liceală iar gazda — liceul de băieți „Cuza Vodă” — îi invită la această venerabilă aniversare pe toți cei care au

învățat pe băncile sale, care au predat de la catedrele sale, ca și pe absolvenții liceului „Elena Doamna”, sau pe foștii elevi ai școlii normale „Mihail Kogălniceanu”.

Luni de zile s-a scotocit prin arhivele liceului, s-au căutat cu rîvnă adresele, s-au trimis scrisori în toate colțurile țării, celor 50 de serii de elevi pe care i-a avut școala de-a lungul ultimei jumătăți de secol. A fost un minutat prilej de a trece în revistă valorile care au prins primele contururi aici, la această școală, de a constata că mulți din cei peste 2500 de absolvenți ai liceului au ajuns cadre de frunte în diverse ramuri ale economiei și culturii noastre.

Organizatorii șirginoșii ai acestei aniversări, vînd să dea evenimentului înțeles și o importanță deosebită, s-au organizat comitetul de organizare al sărbătoririi — sau a învățătorului pensionar Marin Benghius, secretarul plin de rîvnă al aceluiași comitet, șosea nemurătoare scrisori din partea celor dornici să participe la întîlnirea colegială. Peste cîteva săptămîni, la Huși, colegii care nu s-au văzut poate de decenii își vor strînge mina și-și vor relua pentru un

poartă numelul că Elena Doamna se trage și ea din partea locului, fiind născută la Solesț, în județul Vaslui, iar Mihail Kogălniceanu este și el un fiu al acestui județ.

Cine a învățat la Huși își amintește, fără îndoială, de revista liceală „Zorile” care — cu toate candorile și stingăciile ei — a lăsat nu o dată să se întrevadă scîlpirea unui talent, logica unei minți bine organizate, instrucția solidă căpătată în școală. Comitetul de organizare a semicentenarului nu a neglijat nici o parte din aceste aspecte, ca și un anuar ce-i va înregistra pe toți absolvenții liceului „Cuza Vodă”.

La ora actuală, pe adresa prof. dr. Gh. Focșa — director al Muzeului Satului, care e președintele comitetului de organizare al sărbătoririi — sau a învățătorului pensionar Marin Benghius, secretarul plin de rîvnă al aceluiași comitet, șosea nemurătoare scrisori din partea celor dornici să participe la întîlnirea colegială. Peste cîteva săptămîni, la Huși, colegii care nu s-au văzut poate de decenii își vor strînge mina și-și vor relua pentru un

ceas locul în băncile în care, an de an, apar noi și noi rînduri de elevi.

S. F.

Concursul de lucrări științifice ale profesorilor de limba română și de limbi străine

După cum se știe, ce și în anii trecuți, Societatea de Științe Filologice din Republica Socialistă România organizează și în acest an un concurs de lucrări științifice ale cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală.

Societatea reamintește membrilor săi, profesori de limba română și de limbi străine, că ultimul termen de depunere a lucrărilor la acest concurs este 1 octombrie 1968.

Lucrările, care vor trebui să se integreze profilului societății, vor fi trimise numai prin intermediul filialei sau subfilialei la carel

membru este autorul, fără semnătură. Fiecare lucrare va purta un motou, pus și pe plou închei expedit o dată cu lucrarea, în care se vor afla numele și adresa autorului. Lucrările astfel expediate de filiale vor trebui să nu fi fost comunicate, publicate sau făcute cunoscute anterior sub nici o formă.

Rezultatele, stabilite de o comisie formată din academicieni, profesori universitari și alți specialiști, se vor publica pînă la 31 decembrie a.c. Se vor acorda cite un premiu I, II și III și mențiuni în bani, iar lucrările, în măsura posibilităților, vor fi publicate.

Membrii societății doritori să participe la acest concurs pot obține date suplimentare de la secretariatul filialei careia îi aparțin.

tate, profesora Minodora Ursuleanu de la Liceul „Traian Vuia” din Făget, județul Timiș, și-a propus ca, o dată cu începerea noului an școlar, să înființeze cu elevii din clasele la care predă biologia un cerc de prim ajutor. În acest scop a luat legătură cu medicul școlii și cu medicul de circumscripție, care o vor ajuta să procure medicamente și instrumentar medical necesar activității cercului și vor asigura totgdată orientarea tematicii sedințelor acestuia, organizarea diferitelor activități etc.

Roadele excursiilor vacanței

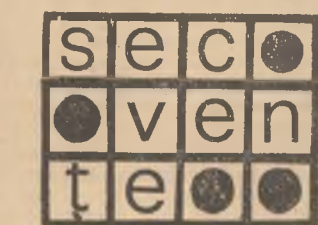
Excursiile, drumețiile, vizitele, corespondențele cu întreprinderile au oferit pionierilor din orașul Brăila posibilitatea de a aduna un bogat și variat material didactic. Bunoară elevii școlii generale nr. 10 din Brăila, în urma unor excursii organizate în Munții Bucegi, la castrul roman de la Barboși, precum și prin participarea directă la săpăturile șantierului ar-

heologic Brălița cit și printr-o strînsă colaborare cu Muzeul de istorie și științe naturale au procurat numeroase materiale, care completează cu cele confecționate de elevi, au făcut posibilă alcătuirea unui micro-muzeu școlar cu trei secții: istorie, etnografie, geologie. Muzeul cuprinde materiale arheologice, țesături și ceramici românească, incrustații în lemn.

De asemenea, la Școala generală nr. 1, ca urmare a strădănilor entuziaste a copiilor, s-a alcătuit o frumoasă colecție numismatică formată din monede emise în țări și perioade diferite.

Bogate materiale didactice au fost procurate și de pionierii de la școlile generale nr. 6, 7, 16, 25, care au întocmit albume cu imagini din țară utile la orele de geografie și istorie, în special la clasele mai mici.

Cu prilejul excursiilor, drumețiilor și vizitelor, elevii și-au procurat piesele necesare alcătuirii unor colecții de roci, metale, specii de lemn, ierbură, insecte, semințe, foarte necesare la orele de chimie, geografie, științele naturii. Pentru completarea acestor colecții a fost deosebit de

OPINII

UN CÂMP DE CUNOȘTINȚE NEEXPLOLAT ÎN ȘCOALĂ

INTERFERENȚA RAMURILOR ȘTIINȚEI

• Este oare operantă o pregătire compartimentată și stratificată? • Domenii de interferență care se constituie ca noi ramuri științifice • Între scala redusă a disciplinelor clasice și ampla extensie a informației științifice contemporane • Trecerea de la acțiune la interacțiune presupune studierea domeniilor științifice interdisciplinare

Imaginea clasicului elev premiant, posesor al notei maxime la toate materiile, produs efectiv al unei binecuvântate strângeri dar nu și neapărat purtător al vreunui talent deosebit pentru a doua dintr-elle, a suscit, de-a lungul timpului, diverse analize. Psihologia, pedagogia și anumele școlare s-au ocupat, fiecare în felul lor, de cazul acelor străluciți necedici care, cotăți cu media „zece” la toate disciplinele ultimului an școlar, puși în fața problemei unei alegeri pentru viață, nu știu la ce anume să se oprească din pricina iluziei că sînt buni la orice. Desigur, este departe de noi intenția de a critica atitudinea elevului care prin studiul realizat la gradul celor mai meritorii eforturi ajunge să aibă notele cele mai mari la cît mai multe obiecte de învățămînt.

Încercînd însă să pătrundem în oninutul culturii date de școală pe treptele fiecărei clase și presupunînd că am ales pentru investigația noastră posibilitățile unui elev dintre cei care au asimilat, în mod absolut satisfăcător cuprinsul tuturor disciplinelor, nu se poate să nu ne impresionăm, în mod izbitor, rigidă compartimentare a cunoștințelor acestuia. Am putea compara ceea ce găsim în cultura elevului cu niște comprimate de cunoștințe, distribuite riguros pe discipline școlare: aici fizica, dincolo chimia, dincolo matematica, aici geografia, dincolo istoria sau științele naturale etc. Putem constata existența tuturor acestor cunoștințe, le putem cîntări pe fiecare în parte dar rareori le putem amesteca între ele sau însuma în vreo legătură. Compartimentat acumulate, cunoștințele se depozitează compartimental în memoria și judecata elevului care le reproduce corect la întrebările puse de profesor dar, de cele mai deseori, în afara marilor conexiuni dintre ele.

Viziunea aceasta corespunde, de altfel, nu numai stratificării pe orizontală sau pe verticală a categoriilor de cunoștințe acumulate de elev, dar și unei concepții pe care, oarecum automat, și-o formează acesta despre natura și structura propriilor sale culturi și a culturii în general, o imagine „sui generis” în care totul este alcătuit din elemente suprapuse, care nu se pot amesteca între ele fără a se altera sau uneori chiar exclude. De aici raportul de contraritate nedialectică existent adesea între unele cunoștințe din cultura elevului, ca de pildă între cunoștințele de matematică și cele din domeniul limbii și literaturii ori cunoștințele de biologie și cele de istorie, ra-

port care, firese, nu corespunde realității, dar pe care elevul îl înțelege astfel, fiindcă el disciplinele nu prezintă suficiente legături între ele.

În același timp pe planul general al evoluției științei, în procesul de dezvoltare se manifestă tendințe cu totul noi și de deosebită importanță. Între anumite ramuri ale științei apar tot mai frecvent raporturi și interfețe care dobindesc o viață proprie și caracterul de ramură științifică nouă și chiar de știință deplin constituită. Astfel au apărut științele interdisciplinare care întind punți de strînsă legătură între patrimoniul științific ce pînă nu de mult păreau fără nici o legătură între ele. Lingvistica matematică sau cibernetică sînt în această privință exemple dintre cele mai pregnante.

Elevul a aflat de aceste științe dar prin intermediul școlii nu ajunge în contact cu ele. Și de data aceasta, așa cum se întîmplă cu contactul dintre cultura lui și noile ipoteze ale științei moderne, informația îi este servită de revista tehnică sau de popularizare a științei, de cartea de informare științifică în nici un caz de manualul școlar. La biologie, compartimentarea clasică a materiei, în familia rizează pe rînd cu marile ramuri ale regiunilor naturii și face puțin loc unei tratări compartitiste, cu tendințe de interpretare a faptelor la un nivel de generalizare. Ca urmare, din procesul de informare al tînarului din liceu scapă o serie de probleme esențiale ale biologiei moderne comune atât botanicii cît și zoologiei. Elevul învață desigur despre substanța vie, aflînd lucruri de bază privind structura naturii, dar nu și formează în măsura necesară conceptul de *auxologie*, adică complexul de informații despre dezvoltarea și creșterea organismelor. **Embriologia chimică** știință care permite cercetarea embriogenezei într-o perspectivă care înlesnește înțelegerea evoluției vieții și ale cărei progrese au condus la precizarea rolului acizilor nucleici în procesele de creștere celulară, diferențiere, dezvoltare și regenerare.

rare biologice, nu este nici măcar amintită în manualele de liceu. **Cibernetica dezvoltării**, ramură științifică care permite înțelegerea faptului că morfogeneza este un proces autoregabil, scapă și ea atenției, așa după cum nici biochimia sau matematica eredității nu fac parte din bagajul informațional al disciplinelor biologice la scara problemelor studiate în liceu. Marile legături dintre ritmurile biologice și timpul organic, cu relevarea rezultatelor aplicării matematicii în studiul bioritmurilor, ca să nu vorbim de bioritmuri propriu-zise, ies și ele înafara informației oferite în cadrul liceului, deși nu lipsesc din cuprinsul oricărei cărți de popularizare a științelor naturale, scrise la nivelul de înțelegere a unui adolescent de 15-16 ani. Oare de ce aceste cunoștințe și altele de același fel, esențiale pentru înțelegerea modernă a unor științe, sînt ostracizate de programele liceului? Răspunsul este, după părerea noastră, destul de ușor de formulat: pentru că ele fac apel la domeniile de interferență ale unor ramuri științifice rigid conturate în programe și manuale și solicită imagini noi, care în multe cazuri nu ar putea să fie realizate fără o spargere prealabilă a „cîștelor” fixate în cadrul programelor școlare, chiar dacă acestea au fost substantial modernizate. Considerații analoge s-ar putea face și pe marginea problemelor lingvisticii matematice, ale informaticii etc. De altfel nu se bucură în școală de atenția cuvenită nici domeniul de interferență — care au dobindit de o bună bucată de vreme statut de știință independentă constituită, așa cum sînt, de pildă, chimia fizică, chimia nucleară sau fizica nucleară, bionica, astrofizica etc.

Fără îndoială, ar fi greșit să considerăm că fiecarei noi științe, abia constituite, i se cuvine de drept rangul de obiect de învățămînt într-o anumită clasă a liceului. Dacă s-ar putea eventual pune această problemă pentru unele materii ca, de exemplu, pentru chimia-fizică, pentru cibernetică ori poate pentru informatică, pentru multe alte „discipline de gra-

niță” lucrurile ar putea fi rezolvate în cadrul unor capitole speciale consacrate lor, în cadrul ramurii științifice din care s-au desprins ori cu care sînt în cea mai strînsă legătură. S-ar umple astfel o lacună serioasă din cultura elevilor, s-ar lărgi posibilitățile de formare a lor completându-se, în același timp, amplul tablou al conținutului școlii moderne, în vederea punerii lui de acord cu extinderea informației științifice cotidiene.

Știința a deschis secolului nostru orizonturi practice lipsite de hotăr, perspective grei de bănuț doar cu puțină ani mai înainte. În lumea infinitului mic, ca și în universul macromolecular, în sfera fenomenelor din natură precutele la tot pasul, ca și în imensul domeniu al cosmosului, interacțiunile forțelor prezente dau fiecărui proces o complexitate ce nu mai poate să încapă în tiparul unilateral al explicației date de vechile ramuri ale științei. Acțiunea nu mai e acțiune pur și simplu, ci devine raport, adică interacțiune, iar studiul competent al interacțiunilor nu mai poate realiza una sau alta dintre ramurile științei, în sertarul căreia fenomenul nu încapă decît pe jumătate sau pe sfert. Știința de interferență devine singura aptă să permită studiul complex al acestor interacțiuni. Apare deci evident că fie cu voia, fie fără voia noastră, se apropie momentul promovării științelor de interferență alături de disciplinele clasice. Firește, a acestor științe de interferență care pot și trebuie, așa după cum am mai arătat, să intre ca discipline în planul de învățămînt sau ca teme distincte în diferite programe analitice. Problema alegerii și a dozării conținutului unor asemenea noi discipline nu este simplă. Fără îndoială însă că, din jalonarea perspectivelor de viitor ale predării științelor în liceu, nu va trebui să lipsească o încercare de judicioasă rezolvare a acestei probleme.

D. TODERICIU

CRITERII

Un important criteriu pentru repartizarea elevilor, la începutul anului școlar în clasele a IX-a îl constituie și limba străină studiată în clasele V-VIII, precum și anul de studiu — începători și avansați

Această împărțire pe limbi și ani de studiu, care dă multă bătaie de cap spre a se realiza clase omogene, se dovedește, pînă la sfîrșit, o muncă zadarnică, sau aproape. Abia încheiate, e-femelele colective ale elevilor din clasele a IX-a se destramă în anul următor, cînd clasele se grupează în realitate și unaniste, după unuic criteriu al liberei opțiuni. Și astfel, din punctul de vedere al limbilor străine ne trezim cu clase eterogene: începători (cu un an de studiu al limbii străine), alături de cei care au studiat-o 4-5 ani. Ce avem de făcut în astfel de situații? Dacă începătorii sînt mai numeroși, „retrogradăm” pe avansați, iar dacă, dimpotrivă, predomină avansații „îridicăm în grad” pe începători. Caracterul de compromis — cu multe implicații psihopedagogice — al acestei „soluții” este și mai evident cînd între începători și avansați există un raport de egalitate numerică. Ar trebui ca cineva să se ocupe de rezolvarea acestei probleme.

Sînt de spus unele lucruri și despre elevii „avansați”. Este adevărat că mulți dintre acești elevi au cunoștințe destul de solide cu privire la limba modernă pe care au studiat-o timp de 3-4 ani. Există însă, printre ei, și unii care sînt departe de a fi la nivelul cerut de programa școlară. Motivul? Ei au învățat limba franceză — să zicem — cu profesori (de obicei în fiecare an altul) care au avut acest obiect „în completare”. Există, într-adevăr, o categorie de elevi „avansați” care au studiat franceza cu profesori de chimie, de științe naturale, desen ori gimnastică. Chiar cînd aceștia sînt amatori de toată bunăvoința este ușor de înțeles că nu pot obține rezultate prea bune. Și mai rău stau lucrurile cînd limbile moderne sînt predate în clasele V-VIII de școlile generale de suplinitori fără studii superioare. Ca urmare profesorii care predau limbile moderne în liceu trebuie să se ocupe înții de revederea cunoștințelor acestor elevi avansați numai în aparență, să înăbușe din pregătirea lor o seamă de deformări fonetice și lexicale, pentru ca abia apoi să înceapă să-i formeze.

Soluția de natură să ducă la remedierea acestor serioase carențe constă, după noi, în creșterea numărului de locuri la facultățile de limbi străine, în înființarea de noi facultăți de limbi străine la institutelor pedagogice și în obligativitatea unei limbi străine, ca materie secundară, pentru studenții facultăților de filologie. Dar acestea sînt soluții de perspectivă. Ce-i de făcut acum? Ar fi indicat, după părerea noastră, organizarea unor cursuri de perfecționare pe plan local, obligatorii pentru toate cadrele necalificate care predau limbile moderne.

Prof. FLORIN ANGHEL

Jurnal din prima săptămîină de școală

(Urmare din pag. 1)

diată. Vor trebui desigur depuse încă și în viitor eforturi pentru o deplină rezolvare a acestei probleme, direct legată de nivelul calitativ al învățămîntului.

Pentru o ilustrare mai convingătoare a stringenței unor soluții operative în această direcție este, credem, semnificativ cazul orelor de fizică și chimie. Acestea sînt discipline la care în multe școli rezultatele obținute în predare n-au fost la înălțimea celorlalte obiecte. Explicația este dată de fenomenul de pulverizare a cadrelor respective. Astfel, nu puține sînt cazurile în care fizica și chimia sînt predate de profesori de științe naturale, matematică etc., cărora li s-a rotunjit astfel cadrul în școala respectivă. Este astfel un avantaj ca un profesor să funcționeze într-o singură școală, dar în nici un caz cu prețul sacrificării unor importante discipline școlare.

Intense preocupări privind perfecționarea

Deși vacanța pe care abia am depășit-o a fost caracterizată prin frecvența acțiunilor de perfecționare a corpului didactic, aceste preocupări sînt prezente și acum pe agenda de lucru a inspectoratelor școlare județene, aflîndu-se înscrise și în planurile majorității școlilor.

Printre acțiunile de perfecționare și lărgire a informației de specialitate și pedagogice pe care le va întreprinde inspectoratul școlar județean Ialomița, cităm în s-au părut în mod special demne de atenție. Astfel, se preconizează ca în paginile ziarului local „Tribuna Ialomiței” să fie publicată, săptămînal sau chiar bisăptămînal, în colaborare cu colectivul redacțional, o rubrică substanțială de actualitate pedagogică și recomandări bibliografice de specialitate. De asemenea, inspectoratul școlar a desemnat, la sfîrșitul cadrelor didactice și la instrucțiunile speciale cu directorii școlilor, să se realizeze săptămînal în școli o scurtă informare bibliografică asupra unor lucrări din domeniul literaturii pedagogice și științifice recente aparute și asupra unor articole interesante din presa de specialitate.

Un procent sporit din sumele afectate achiziționării de lucrări literare va fi dirijată către procurarea literaturii pedagogice și de specialitate necesară informării învățătorilor și profesorilor, întîrîndu-se în mod special „zestrea” de asemenea lucrări în unele școli cum sînt Liceul din Fetesti, Liceul nr. 2 din Călărași sau Școala generală din Săveni, unde se urmărește crearea unor cercuri pedagogice model, a căror activitate să depășească limitele unităților respective, cuprinzînd în întregime cadrele didactice din localitate.

La inspectoratele școlare — randament sporit

Ne-a apărut evident, pe parcursul investigațiilor pe care le-am întreprins asupra forței de „demaraj” a unităților școlare în actualul an de învățămînt, că inspectoratele

județene — depășind unele carențe inerente începutului — funcționează cu randament sporit. Această trăsătură pozitivă se constată mai pretutindeni în modul cum s-au îngrijit organele județene ale învățămîntului de asigurarea mijloacelor materiale menite să asigure condiții pentru perfecționarea procesului instructiv-educativ.

În județul Ialomița, de pildă, inspectoratul a manifestat o deosebită preocupare pentru înzestrarea școlilor cu material didactic. Primind pînă în prezent aparate, planșe și alte materiale în valoare de 1 080 000 lei din comanda de 1 600 000 lei efectuată pentru acest an (iar treburile urgente ale livrării) inspectoratul le-a dirijat cu precădere către școlile mai neglijate din acest punct de vedere în trecut, așa cum sînt școlile din Grîndu, Ciocănești sau Valea Ciurii.

Problema numărului 1 în ceea ce privește asigurarea condițiilor materiale pentru modernizarea predării în școlile județului nostru — ne-a spus tovarășul inspector șef **THEUS NIȚU** — se referă la spațiul special destinat utilizării materialului didactic, mai precis spațiul laboratoarelor. Avem unele școli cu laboratoare model, ca de exemplu Liceul nr. 2 din Călărași. Trebuie spus însă că pe ansamblul școlilor din județ am moștenit o situație deficitară în această privință. Un pas hotărîtor în remedierea ei se va putea întreprinde o dată cu realizarea planului de noi construcții și extinderi de școli. Conform prevederilor acestui plan într-un număr de 49 de unități școlare de pe cuprinsul județului Ialomița, o dată cu lărgirea spațiului de școlarizare necesită de trecerea la generalizarea învățămîntului de 10 ani vor fi realizate și săli pentru laboratoare, iar în municipiul Călărași, prin construirea unor noi școli generale și reorganizarea circumscripțiilor școlare vor fi asigurate spațiile pentru laboratoare în toate celelalte școli generale.

Ne bucurăm că foarte curînd va fi finalizată o altă acțiune pe planul modernizării formelor de predare: peste 2-3 săptămîni va intra în circuitul permanent de lucru filmoteca județeană, de la care școlile își vor putea procura o gamă variată de filme didactice necesare ilustrării lecțiilor.

În aceeași sferă de preocupări se impune ca atenția inspectoratului școlar al județului Ialomița să se îndrepte către redistribuirea între școli a materialului didactic. Răidul întreprins de noi în acest județ ar arătat clar că, în timp ce la unele școli, cum sînt școlile generale din Grădiștea și Ciocănești sau Liceul din Căzănești, există încă serioase carențe de material didactic (lipsesc mai ales materiale pentru clasele mici și aparate pentru demonstrații de mecanică și electrotehnică) în alte școli asemenea materiale se află în stocuri supra-normative. Lipsesc, de asemenea, planșe de științe naturale și istorie, dar în această privință simpla redistribuire nu va rezolva decît în mică măsură problema. Se cere un efort susținut, în primul rînd, din partea Editurii didactice și pedagogice, pentru reeditarea planșelor existente și editarea unui număr mai mare de noi materiale de acest fel.

IOANA IONESCU

PAGINA 3

Moment emoționant

Ne-am obișnuit să ne bucurăm de succese, dar mai ales să chibzuim cum să prevenim insuccesele, cum să corectăm efectele lor, atunci cînd s-au produs.

Nu vom evoca aici pe cei care au solicitat și obținut în chip remarcabil gradele didactice, deși ne-ar plăcea să subliniem vibrația tensiune a elevilor de clasă a IV-a, conștienți că dau și ei un examen alături de minunata lor învățătoare, Angela Cazimir din București, în timpul inspecției speciale pentru acordarea gradului I: deși am dori, nu vom urmări cum lucrează în prezent foștii elevi de la liceul și institutul pedagogic din București ai profesoarei de pedagogie, Maria Popescu, pătrunsă încă de pe atunci de marea responsabilitate a învățătorului; nu vom aduce nici finețea lecțiilor de psihologie și logică ale profesorei Crivăț din Pitești, adevărat laborator al dezvoltării flexibilității gândirii și spiritului de investigație: nu ne vom opri nici asupra răspunsurilor foarte bune date, la recente examene de definitivat, de tineri învățători ca Mița Datcu, Costache Frigiou, Manole Anghel (jud. Brăila), Ana Vișan (jud. Ialomița) și alții alții din toate județele țării. Nu vom vorbi nici despre munca rodnică a unor inspectorate școlare, care explică și prezentarea în număr mai mare la examene (de exemplu, în județul Argeș s-au prezentat peste 180 de învățători). Ne vom concentra asupra unor aspecte care pun probleme deosebite.

Un număr relativ mare de can-

didat au obținut la lucrarea scrisă note sub șase, pentru că au tratat cu totul insuficient și tema de literatură și pe cea de gramatică. De asemenea, destul de mulți au obținut note sub limită la matematică, vîndînd lipsuri elementare în pregătire.

Care sînt oare cauzele? După părerea mea, există un șir întreg de cauze, un lanț în care prima verigă ar fi, fără îndoială, calitatea muncii învățătorului pe care acești candidați l-au avut ei înșiși cînd erau în clasele I-IV. Semnificativ mi se pare faptul că, întrebați fiind, nici unul nu și-a adus aminte numele învățătorului lor („Au fost mai mulți”, „Nu mai știu”). Ar urma apoi alte cauze ca: modul de predare a limbii române și matematicii în clasele V-VIII, modul cum au fost selecționați și pregătiți în liceul pedagogic sau în institutul pedagogic, exigența (mai curînd lipsa de exigență) cu care a fost efectuată inspecția specială, modul cum s-a desfășurat studiul individual, în timpul pregătirii pentru obținerea definitivului, exigența comisiilor de definitivat din ultimii ani.

Sînt necesare cîteva cuvinte despre această ultimă cauză: ea trece de limitele simplei prezențe a învățătorului la examen. Comisia nu poate să nu și reprezinte viziunea și prezentarea în număr mai mare la examene (de exemplu, în județul Argeș s-au prezentat peste 180 de învățători). Ne vom concentra asupra unor aspecte care pun probleme deosebite.

De multe ori împotmolirea copiilor în clasa a V-a se datorește slăbiciunilor învățătorului.

Pentru această categorie specială de examinați, biletele de examen au și o semnificație neexplicată, adică împlinită în viitor: cîți, din numărul mare al copiilor vii, cu multe posibilități inițiale, de la sate, intră în școli post-generale, cîți termină, la cursuri de zi universitare, cîți au fost îndreptățiți spre profesii de înaltă tehnicitate care cer imperios creativitatea gândirii.

Sprînjul principal al copiilor de la sate este învățătorul. De aceea el trebuie să fie mult ajutat în toate verigile pregătirii lui — și mult prețuit.

Cautînd cauzele rezultatelor slabe, se constată că din totalul candidaților respinși la examen, care formează obiectul analizei noastre, 26 la sută au frecventat școala pedagogică de 6 ani, 8 la sută au frecventat institutul pedagogic, curs de zi (din aceștia numai doi candidați au pierdut examenul), iar 66 la sută au fost inițial necalificați și s-au calificat la cel mai apropiat institut pedagogic de doi ani, fără frecvență: majoritatea s-au pregătit în grabă în preajma examenelor, interesați să obțină doar o notă de trecere și uitînd, peste o zi sau două, îngrămădite, greșeli de limbă, de judecată, deprinderea tristă de a pune la lucru memoria mecanică și nu propria gândire, atîtea alte greșeli și lacune care se înscriu în min-

slabi toți candidații care au obținut diploma de învățător fără a frecventa cursurile de zi. Mulți însă n-au putut face față exigențelor examenului.

După părerea mea, din ansamblul cauzelor amintite, unele pot fi preîntîmpinate și înlăturate prin munca temeinică a inspectoratelor școlare. Ne gîndim mai ales la calitatea inspecției speciale și la îndrumarea studiului individual al învățătorilor.

Din comparație — tot la lotul amintit — a mediilor examenului cu cele ale inspecției speciale, se observă că acestea din urmă sînt aproape totdeauna mai mari. De asemenea, toți cei respinși au avut medii mari la inspecția specială.

Se discută de mulți ani în jurul exigenței scăzute la inspecția specială, a valorii pe care aceasta ar trebui s-o aibă. Credem că ponderea inspecției speciale n-ar trebui să scadă; ea constituie totuși verificarea în practică a capacităților învățătorului și este, normal ca rezultatele obținute la locul de muncă să fie hotărîtoare. Soluția constă, după părerea noastră, în îmbunătățirea calității inspecției speciale, posibilă în forma organizatorică actuală a inspectoratelor școlare județene. Îmbunătățirea calității inspecției speciale se poate obține pe deoparte datorită existenței în fiecare județ a unor inspectori de specialitate calificați și competenți, iar pe de altă parte datorită faptului că aceștia pot efectua inspecțiile de-a lungul celor trei tri-

mestre ale anului școlar. Ar fi deci posibilă esalonarea fiecărei inspecții speciale pentru definitivat în trei etape, sau cel puțin în două. S-ar putea da lucrări de control, s-ar alcătui procese verbale ultimului conținînd o caracterizare mai amplă și consemnînd media obținută la activitatea instructiv-educativă și social-culturală. Ar fi bine ca tema lucrării de control să se dea și într-o clasă martor a unui învățător cu experiență pozitivă, din școala sau din comuna, lucrările fiind corectate de aceeași persoană; asistențele la inspecția finală să se facă la cel puțin șase ore; în timpul inspecției să nu se urmărească numai metodele de predare, dar și cele de învățare, în special capacitatea de muncă independentă a elevilor în clasă, pașii pe care ei reușesc să-i facă în rezolvarea dificultăților, calitatea și nivelul gândirii și memoriei lor.

Cele trei etape ale inspecției speciale s-ar putea asocia cu îndrumarea studiului individual, pîrîndu-se o discuție consultativă atît asupra bibliografiei studiate, cît și asupra metodelor, ritmicității studiului, a timpului de care dispune învățătorul.

Prin gruparea învățătorilor dintr-o comună sau între comune foarte apropiate, li s-ar putea da candidaților consultații și mai ales lucrări practice de ortografie, punctuație, stilistică, analize gramaticale și literare, rezolvări de probleme și de exerciții; învățătorii înscriși la definitivat ar fi astfel

Mentione

Dialog internațional pe tema educației părinților

La începutul acestei luni am participat ca invitat la Liubliana, în R.S.F. Iugoslavia, la un colocoliu internațional cu tema „Probleme privind integrarea individului și a grupului familial rural în mediul urban”. La lucrările acestui colocoliu, organizat de către Federația internațională pentru educația părinților și educatorilor (președinte Andre Isambert), în colaborare cu Uniunea prietenilor tineretului și cu Consiliul copiilor din Iugoslavia (președinte Olga Vipotnik), au participat un număr de 90 de pedagogi, psihologi, sociologi, scriitori pentru tineret, ziariști etc. din țara gazdă, ca și din Algeria, Anglia, Belgia, Brazilia, Congo, Franța, Italia, Iran, Polonia, România, Ungaria, Tunisia, S.U.A., Venezuela.

Federația internațională pentru educația părinților și educatorilor a luat ființă în aprilie 1964, întrunind la acea dată reprezentanți ai unor asociații din 25 de țări. Adunarea generală constituită și a avut loc, din inițiativa „Școlii părinților și educatorilor” din Paris, la Centrul internațional de studii pedagogice din Sèvres (Franța), unde a fost fixat și sediul federației. În prezent, aceasta cuprinde asociații reprezentând 41 de țări din diferite continente ale globului. Ea este recunoscută de către UNESCO și Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite ca organizație internațională neguvernamentală, beneficiind de un statut consultativ și avind cu aceste organizații relații de informare și de consultare.

Așa cum se arată în Statutul său, federația are ca scop să studieze problemele esențiale ale familiei contemporane în contextul evoluției rapide a condițiilor de existență și a ideilor; să sprijine școlile pentru părinți sau alte organizații care se ocupă de educația familială în adaptarea metodelor experimentale la trebuințele fiecărei țări în scopul de a informa și de a ajuta pe părinți în activitatea lor educativă; să cerceteze, să studieze și să confrunte principii și metode ale educației familiale în cadrul unei educații permanente; să orienteze această educație spre dezvoltarea unui spirit de înțelegere, de cooperare internațională și pace; să coordoneze eforturile școlilor pentru părinți din diferitele țări și ale instituțiilor similare cu eforturile marilor organizații internaționale guvernamentale și neguvernamentale. Pentru îndeplinirea acestor obiective, federația a sprijinit organizarea unor contacte între specialiști în problema educației părinților, organizarea unor studii, cercetări, seminarii, editarea unor publicații și a unor lucrări pe această temă.

De asemenea, ea elaborează materiale care pot fi utilizate în educația părinților — filme, discuri, emisiuni televizate, afișe etc. — și se preocupă de difuzarea rezultatelor obținute prin publicații, prin mijloacele audio-vizuale și prin organizarea unor expoziții.

Congrese, colocolii și seminarii organizate de federație reușesc experți din diferite ramuri științifice și specialiști în problemele de educație a părinților din diferitele țări, promovarea rezultatelor cercetărilor științifice în problemele familiei constituind o bază solidă a întregii activități a acestei organizații. Astfel de congrese și colocolii au avut loc la Bruxelles (22-27 mai 1965), cu tema: „Transformările și dificultățile actuale ale relațiilor și a educației familiale în diferitele țări”, la Tunis (18-23 oct. 1966), cu tema: „Relațiile de autoritate în familia magrebina”, la Dakar (27 martie — 1 apr. 1967), cu tema: „Evoluția relațiilor familiale în Africa Neagră”. După colocoliul din acest an, desfășurat la Liubliana, este prevăzut, pentru aprilie 1969, un simpozion care se va desfășura la Leeds, în Anglia pe tema: „Formarea în vedea educației părinților”.

Pentru a ne face o idee, fie și sumară, asupra rezultatelor activității depuse de federație, este suficient să arătăm că încă în primul ei an de existență a fost organizată o conferință generală avind ca subiect: „Transformările și dificultățile relațiilor și educației familiale într-o lume aflată în evoluție rapidă”. La această conferință, la care au participat delegați din 41 de țări, au trimis de asemenea reprezentanți toate marile organizații internaționale.

O scurtă incursiune în istoria științelor despre om în ultimul secol arată că educația părinților este un fenomen social relativ recent. El a apărut la finele secolului trecut, într-o etapă în care programele obținute de psihologie permit să se abordeze din punct de vedere științific dezvoltarea copilului și a relațiilor sale familiale, în vederea elaborării unei psihologii a familiei adaptate la evoluția lumii moderne. În ultimii douăzeci de ani dezvoltarea accelerată a științelor și a tehnicii a tulburat adinc structurile și condițiile de existență a familiei. Procesul mereu mai rapid al industrializării antrenează urbanizarea populației care, la rândul său, duce la accentuarea procesului de disociere a vechilor grupe familiale. Totodată cuceririle medicinei moderne, noul statut al femeii în societatea contemporană și alte modificări asemănătoare determină și modificarea structurilor și a diferitelor funcții interne ale familiei. Dacă adu-

găm aici tendințele dezvoltării învățământului actual spre o educație permanentă, pe tot parcursul vieții omului, ca și condițiile de totul noi ale organizării odihnei și a timpului liber, cu implicațiile directe oferite de mass-media care, la rândul său, suferă modificări esențiale datorită evoluției tehnicii din zilele noastre avem, fie și sumar, un tablou al marilor probleme ce se pun familiei, educației părinților în societatea contemporană.

Asemenea probleme cuprinzătoare au făcut obiectul discuțiilor și la colocoliul de la Liubliana. Specialiștii din țara gazdă — pedagogi, psihologi, sociologi — au prezentat comunicări pe teme ca: „Integrarea tinerilor care vin de la țară la oraș sau în centrele industriale, pentru învățatură sau muncă” (autorii Pavel Kozey, Jan Makarovic, Bernard Striffl); „Poziția mamei și a copilului într-o familie din Bosnia — Herțegovina — în care tatăl muncește în străinătate” (autorii Branko Majusevic și Husef Teparic); „Aspirațiile și dorințele tinerilor rurali în raport cu viața în oraș” (autor dr. Mladen Vujanovic); „Drepturile și obligațiile părinților în raport cu copilul” (autorii Nicole Aboud și Nicole Eizner) au prezentat o comunicare privind problemele psihologice ale migrației tinerilor de la sat la oraș. A reținut de asemenea atenția comunicarea profesorului francez Henri Bissonier, avind ca subiect: „Fenomene de inadaptare, în relațiile lor cu urbanizarea”. Dr. L. Franciszek Jakubzak, din partea Centrului de studii al regiunilor industrializate al Academiei de

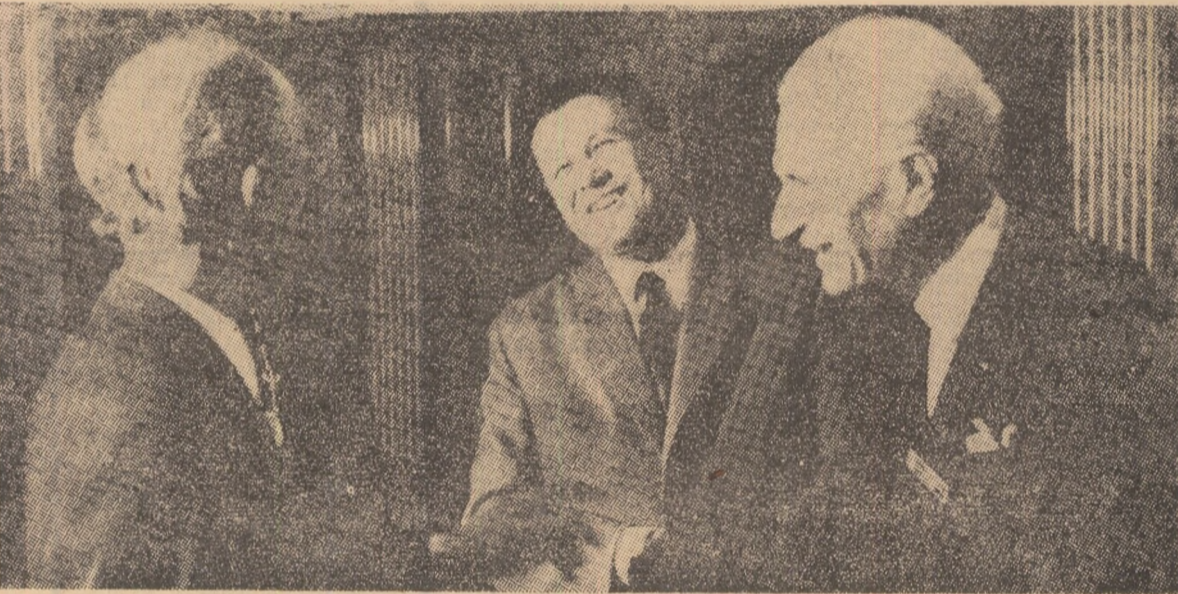
Științe din Polonia, a prezentat comunicarea „Procesul integrării populației rurale într-un oraș în plină industrializare”. A suscitât interes și comunicarea „Integrarea părinților imigrați într-o comunitate din provincia Milano”, elaborată de Vincenzo Cezareo și Roberto Moscati pe baza unor cercetări întreprinse de către „Școala părinților” din Milano. Alte comunicări s-au referit la probleme ca: „Tinerii migrați ai triburilor nomade din Iran” (autor dr. Assaf Khonsari); „Tineretul și schimbările socio-culturale în Africa Neagră” (autor M. Bekombo); „Contribuția la studiul cauzelor separării părinților de copii lor la imigranți dintr-o țară în curs de dezvoltare din America de Sud” (autor dr. Lya Imber de Coronit — Venezuela); „Problemele imigranților veniți în zonele industriale din Anglia din țările de dincolo de mare” (autor dr. Elisabeth Preston).

Comunicarea prezentată de delegatul român (autorii prof. dr. Petre Bărbulescu și Costin Ștefănescu — cercetători la Institutul de Științe Pedagogice) a avut tema: „Cercetări socio-pedagogice privind procesul de urbanizare în zona periurbană a orașului Pitești”. Comunicarea se înscrie pe o arie mai largă a preocupărilor din ultimul an al secției „Educație” — sectorul „Educația adulților” — din Institutul de Științe Pedagogice, avind ca obiectiv, în această etapă, pregătirea tineretului pentru viața de familie. La această cercetare, cu caracter interdisciplinar, participă pedagogi, psihologi, sociologi, medici etc. de la Institutul de Științe Pedagogice, din unele unități ale Academiei Republicii

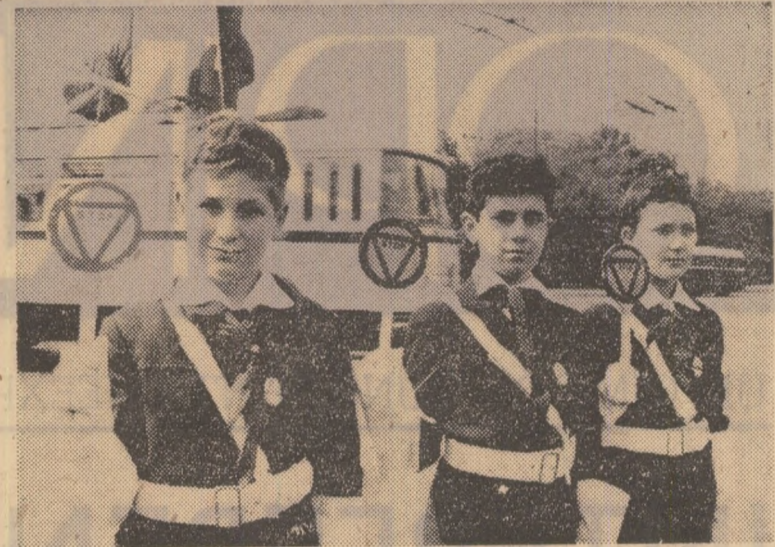
Socialiste România, de la Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, de la Universitatea București și de la Institutul de igienă. Dezbaterile vii și constructive, atât în ședințele plenare cât și în cadrul secțiilor colocoliului, au contribuit la clarificarea unor probleme fundamentale privind evoluția familiei și necesitatea educației părinților în condițiile actuale. Ele au deschis noi porți spre cercetări complexe și soluționări cât mai judicioase în problemele puse în discuție.

În cadrul comunicării prezentate și al discuțiilor purtate în secția la care am participat activ, în ședințele plenare ale colocoliului (mi s-a făcut și cinstea de a mi se încredința conducerea uneia din aceste ședințe), ca și în emisiunea organizată pentru radiodifuziunea franceză, la care am participat alături de alți delegați, am avut prilejul de a expune punctele de vedere ale cercetărilor din țara noastră asupra problemelor puse în discuție, de a prezenta propuneri cu privire la obiectivele și metodologia cercetărilor în problemele familiei, de a informa asupra realizărilor din țara noastră în acest domeniu. Prin schimbul bogat de păreri, prin relațiile directe stabilite între diferiți specialiști în probleme de educație — toate acestea în cadrul unei atmosfere de stimă și respect reciproc, care s-au datorat în primul rând organizatorilor — colocoliul de la Liubliana se înscrie pe linia unor manifestări științifice internaționale de un prestigiu deosebit.

Prof. dr. PETRE BĂRBULESCU

Aspect din timpul unei pauze a lucrărilor colocoliului de la Liubliana. În dreapta, prof. Andre Isambert, președintele Federației internaționale pentru educația părinților și educatorilor.

— Stop! Pe aici nu se traversează! Patrula școlară veghează cu răspundere asupra respectării regulilor de circulație de către colegii lor.

Grijă pentru viața copilului

Câteva fapte petrecute în ultimul timp ne-au determinat ca acum, la început de an școlar, să atragem atenția cadrelor didactice, tuturor celor care se îngrijesc de creșterea și educarea copiilor, asupra necesității de a preveni pericolul care se pot ivi, de a preveni asupra lor și a învăța cum să le evite.

„Într-o după-amiază, un grup de copii din comuna Urechești se juca în fața casei unuia dintre ei. La un moment dat, unul este chemat acasă. Și, cum locuia pe partea opusă, a fișit din grup să traverseze șoseaua. În același timp a trecut un camion și accidentul nu a putut fi evitat.

„Crezind că autobusculele care trecuse curba nu mai prezenta nici un pericol, un copil din comuna Căuți, județul Bacău s-a repezit să traverseze șoseaua. Năstind să aprecieze viteza vehiculului, copilul s-a lovit de una din roțile din spate și a fost aruncat câțiva metri pe șosea.

„Într-o zi, câțiva copii din comuna Suci se juca în apropierea liniei electrice de 220 KV Aref-Slatina, luându-se la întrecere care poate ținti mai repede cu pietre și obiecte metalice sîrma electrică. Una dintre pietre, pe care copilul o legase cu sîrma lîtă, a atins deodată firul de gardă al liniei și o fază ce se găsea sub tensiune, provocînd electrocutarea.

Dintr-o statistică efectuată de Inspectoratul general al Militei rezultă că cele mai multe dintre accidentele suferite de copii sînt accidente de circulație. Ele se produc datorită neasigurării la traversare, traversării în fugă, neatenției, dar mai ales unei insuficiente educații în această direcție. Este adevărat, organele de miliție fac eforturi susținute pentru prevenirea accidentelor, pentru educarea conducătorilor de autovehicule, a pionierilor în general. În ceea ce privește însă copiii, o preocupare deosebită pentru

securitatea vieții lor, pentru înarmarea lor cu cunoașterea regulilor de circulație, și a pericolelor pe care le prezintă jocul cu rețeaua electrică, aștigerea firelor călăratul pe sîlpii acestor instalații etc., care să îi ajute să prevină pericolele ce pot surveni trebuie să o manifeste școala, diriginții, fiecare profesor în parte.

Există numeroase căi prin care școala face o temeinică educație în această privință. Multe dintre ele au fost și sînt folosite cu bune rezultate. Am amintit bunăoară despre inițiativa pe care a luat-o în anul trecut Ministerul Învățămîntului, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Inspectoratul general al Militei de a organiza „patrula școlară”. Instruiri de lucrătorii miliției, școlarii au învățat nu numai să cunoască regulile de circulație, dar și să vegheze la respectarea lor de către colegii de școală. Este o metodă bună, care trebuie extinsă la cît mai multe școli. Unele școli edlaborează permanent cu organele de miliție invitîndu-i periodic pe lucrătorii din miliție să vorbească elevilor despre necesitatea cunoașterii și respectării regulilor de circulație. Discuții pe această temă se pot organiza și în cadrul orelor de dirigenție, în curcile de elevi, în adunările pionieresti.

În sprijinul școlii, al diriginților, Inspectoratul general al Militei, precum și Ministerul Energiei Electrice au editat numeroase broșuri și afișe sugestive, au elaborat filme documentare, diapozitive și diapozitive care au fost difuzate în toate județele.

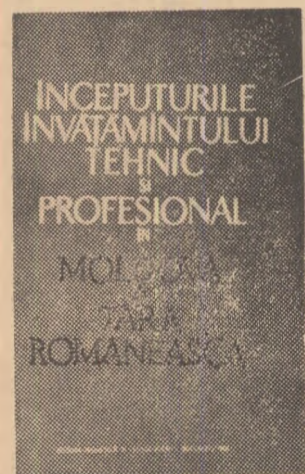
Folosind toate aceste mijloace, pedagogii sînt chemați să se ocupe cu toată grija de orientarea copiilor în ceea ce privește respectarea regulilor de circulație și evitarea oricărui accident, dovînd un adînc simț de răspundere pentru ocrotirea vieții și sănătății lor.

M. R.

BIBLIOTECA

„Inceputurile învățămîntului tehnic și profesional în Moldova și Țara Românească”

Studiile de istoriografie pedagogică preocupă în ultimul timp un număr din ce în ce mai mare de cercetători. În ansamblul acestor preocupări se integrează și lucrarea lui Ion Cojocaru

caru: „Inceputurile învățămîntului tehnic și profesional în Moldova și Țara Românească”, apărută recent în Editura didactică și pedagogică. Lucrarea răspunde unei cerințe de mult simțită în publicațiile de specialitate. Căci, dacă literatura peda-

gogică a reușit să scoată la lumină începuturile învățămîntului românesc de cultură generală, despre primele școli profesionale și tehnice din Țările Române nu s-a tipărit încă un studiu amplu.

Ion Cojocaru și-a împărțit lucrarea în patru mari capitole. În primul capitol se dă o prezentare de ansamblu, sintetică, asupra dezvoltării învățămîntului în Moldova și Țara Românească în prima jumătate a secolului al XIX-lea, stabilindu-se cadrul general — economic, social și politic — al avîntului școlar din deceniul 1838—1847. Sînt analizate apoi problemele învățămîntului în anul revoluționar 1848 și se urmărește dezvoltarea școlilor profesionale și tehnice pînă la Legea din 1864.

Capitolul al II-lea al lucrării se ocupă de școlile legate de activitatea fabricilor, de școlile de mine, de Școala de arte și meserii din Iași — careia îi este rezervat un spațiu mai amplu — de Școala de meserii de Podul Tîrgului din Afară, de Școala de arte și meserii de la Mavrogheni, de „școala” de brutărie a soldaților, de școlile de arte grafice, legătorii ș.a. În capitolul III autorul analizează pe larg activitatea școlilor tehnice și profesionale legate de agricultură, învățămîntul veterinar, școala sericicolă de la Pantelimon, Inceputurile învățămîntului silvic, școlile de inginerie hotarnică, iar în ultimul capitol sînt prezentate Școala de poduri

și șosele și Școala tehnică de telegrafie și se înfățișează începuturile învățămîntului comercial, juridic, de cultură fizică, primele școli de pictură, teatru, muzică etc.

Lucrarea este valoroasă și utilă prin amplele informații bibliografice și prin materialul arhivistice inedite. Autorul a prezentat sistematic, clar și sintetic, într-un stil atrăgător, principalele aspecte organizatorice și de conținut ale învățămîntului profesional și tehnic.

Prof. V. POPOVICI

„Probleme de defectologie” (Vol. VI)

Apărut recent în Editura didactică și pedagogică, cel de al VI-lea volum al culegerii „Probleme de defectologie” cuprinde, sub redacția lui M. Roșca și V. Mare de la filiala din Cluj a Institutului de Științe Pedagogice, o serie de lucrări de surdopedagogie, tiflopsihiologie, metodică specială, logopedie. Sînt tratate aspecte ale muncii educative cu copiii care prezintă deficiențe senzoriale și intelectuale cum ar fi dezvoltarea funcției auditive, semnificația tiflopsihiologică a reprezentărilor vizuale ale elevilor nevazători, particularitățile gîndirii la copiii întîrziți mental etc.

Unele dintre lucrările

„mental”, de M. Roșca, este demonstrată necesitatea analizei continue a greșelilor tipice efectuate de elevi, a selecționării stricte a materialului intuitiv și utilizarea acestuia într-un sistem economic și logic organizat, deci a eliminării oricărui aspect care ar putea orienta gîndirea spre elemente neesențiale. Lucrarea semnată de W. Roth, „În legătură cu semnificația tiflopsihiologică a reprezentărilor vizuale ale elevilor orbi” tratează sintetic

o serie de probleme ridicate de educația și instruirea nevazătorilor: reprezentările de substituție, semnificația antecedentiv-vizuale pentru percepția tactilă, determinarea bagajului de experiență optică și menținerea acestuia, probele tiflopedagogice care permit studiul reprezentărilor vizuale păstrate etc.

Materialele culegerii se adresează în primul rînd profesorilor și educatorilor din școlile speciale. Unele din problemele tratate — ca de pildă acelea referitoare la factorii etnologici, la tulburările de comportament, la tratamentul și profilaxia acestora etc. — sînt interesante însă pentru toți cei ce lucrează la catedră.

Tr. ISPAS

„Enciclopedia de buzunar — seria biologie”

În ultimul timp literatura de știință popularizată ocupă un loc tot mai important în rafturile bibliotecilor noastre. Se pare că profilarea literaturii de acest gen pe colecții și chiar pe specialități corespunde mai bine exigențelor actuale și ca urmare este primită cu deosebit interes de cititori. Din diversitatea colecțiilor aparute sub egida Editurii științifice ne vom opri la seria de biologie a „Enciclopediei de buzunar”,

colecție a cărei problematică se apropie de preocupările noastre.

M. Hamar, în lucrarea sa „Din viața rozătoarelor”, stăruie în mod deosebit asupra aspectelor ecologice ale acestui interesant și foarte numeros grup de mamifere, larg răspîndit în țara noastră. Prezentările diferitelor specii de rozătoare și a modului lor de viață i se adaugă capitole privind importanța practică a unor rozătoare și combaterea celor dăunătoare. Utile pentru informarea de specialitate sînt bogata bibliografie de la stîrșitul lucrării și indexul sistematic al speciilor de rozătoare din România.

Cunoscutul hidrobiolog C.S. Antonescu întreprinde în lucrarea sa „Marea” o expunere complexă și deosebit de bine documentată a tuturor problemelor legate de oceanul planetar. Lucrarea devine și mai interesantă prin abordarea unor probleme de mare actualitate a științelor biologice, cum ar fi viața în adîncuri, lupta omului pentru cucerirea abisurilor și perspectivele utilizării imenselor bogății ale conținutului abastur. Cum era și firesc, autorul se oprește și asupra Mării Negre, prezentîndu-i „portretul” biologic.

Un alt volum al colecției cuprinde traducerea lucrării specialistului sovietic V.V. Lunkevici: „Biologia distractivă”. Într-un limbaj accesibil și într-un stil curgător și pitoresc unele, autorul abordează di-

ferite teme din viața atît de interesantă a plantelor și animalelor. Multe din capitolele lucrării pot fi folosite cu succes și ca lecturi pentru elevi.

O originală lucrare se dovedește a fi volumul lui Al. Lungu: „Orologiile biologice”. Ea umple un gol, căci bioritmologia a ocupat pînă acum un loc relativ restrîns în literatura de specialitate. În această primă lucrare mai amplă apărută la noi sînt descrise multe și variate bioritmuri ale organismelor vegetale, animale și umane. Autorul se bazează pe o temeinică documentare, care sporește

valoarea și utilitatea lucrării sale.

Primele volume apărute în cadrul colecției ne fac să întrevădem o viitoare evoluție de înaltă științifică ridicată. Lectura colecției ne va aduce o informare bogată, utilă oriînd pentru activitatea la catedră.

Prof. AG. IONEL